

RAPPORT ÖVER HÄRBÄRGESUTNYTTJANDET UNDER 2010

Bakgrund

Stadens akutboenden och härbärgen har alltsedan år 2000 rapporterat om beläggning m.m. till förvaltningen. Under samma tid har förvaltningen årligen tagit fram en rapport över härbärgesutnyttjandet.

Sammanfattning

Staden har under årets alla nätter levt upp till tak-över-huvudet-garantin, dvs. alla hemlösa stockholmare som själva inte kunde ordna nattlogi har erbjudits det. För att kunna leva upp till garantin har staden sex akutboenden och härbärgen till sitt förfogande. Dessa är: Grimman (för män och par) och Hvilan (kvinnor) vilka är stadens egna akutboenden. Boställets akutboenden (män och kvinnor separerat) som drivs av Stadsmissionen och Frälsningsarméns härbärke (män), med visst ekonomiskt stöd från staden. H-huset på Skarpnäcksgården (män) och Planeringshemmet Hammarbybacken (män och kvinnor) som drivs på entreprenad för stadens räkning.

Totalt fanns det vid årets slut 171 ordinarie platser, varav 129 var för män, 34 för kvinnor och 8 för par. När parplatserna på Grimman inte används av par kan de användas av män. Utöver ordinarie platser fanns totalt 36 extraplatser, varav 33 var för män och 3 för kvinnor. Totalt fanns 207 platser.

Totalt under året har 62 415 platser (räknat på ordinarie platser) funnits tillhanda. Av dessa har 62 829 utnyttjats, vilket ger en beläggning på knappt 101 %. Det var trots detta inga problem för staden att leva upp till tak-över-huvudet-garantin, då extraplatserna kunde användas vid toppar.

Under 2010 har hemlöshetsjouren fortsatt att arbeta med att i första hand minska antalet direktintag, dvs. de som själva kom till ett akutboende utan att ha kontaktat socialtjänsten innan. Vid starten av projektet i november 2008 var antalet direktintag 1 207 under en månad. Redan under vintern 2009 hade antalet minskats till hälften, vilket var ett av projektets mål. Under 2010 stabiliserades det låga antalet till 4-500 biståndsbeslut per månad.

Antalet unika individer under året var 1 920, varav 362 var kvinnor (18 %). Vid en jämförelse med åren 2003-2009 var antalet individer 2010 det lägsta antal individer som hittills uppnåts.

Hemlösa tillhörande Stockholms stad stod för 96 % av nätterna. Stadens andel har minskat något de senaste åren.

Andelen unga vuxna upp till 25 år, som bor på akutboenden ökade något, från 4,5 % år 2009 till 4,9 % år 2010. År 2010 var det 94 personer i denna grupp.

Andelen äldre från 65 år som bor på akutboende ökade något, från 4,2 % år 2009 till 4,6 % år 2010. År 2010 var det 89 personer i denna grupp.

Antalet individer som var långliggare under året var 629 och stod för 33 % av samtliga individer (dvs. 1 920).

Beläggning fördelat på akutboende

Beläggningen varierade stort under året vilket det gör alla år, men följer ingen speciell årskurva vid jämförelser med andra år. Under året var beläggningen för män som högst i november (118 %) och februari (114 %). Beläggningen för kvinnor var högst i maj (103 %) och januari (100 %). Årets lägsta beläggning för män var i juli (88 %) och augusti (98 %) och för kvinnor juli (86 %) och juni (92 %).

I tabellen nedan visas beläggningen fördelat på akutboende/härbärge.

Akutboende	Tillgängliga gästnätter *	Utnyttjade gästnätter	%
Män			
Bostället	7 300	7 577	104 %
Frälsningsarmén	8 760	7 088	81 %
Grimman	7 300	8 575	117 %
H-huset	16 425	18 719	114 %
Skarpnäcksgården			
Planeringshemmet	7 300	8 284	113 %
Totalt män	47 085	50 243	107 %
Kvinnor			
Bostället	3 650	3 085	85 %
Hvilan	6 570	7 029	107 %
Planeringshemmet	2 190	1 626	74 %
Totalt kvinnor	12 410	11 740	95 %
Par			
Grimman	2 920	846	29 %

TOTALT	62 415	62 829	101 %

*Beläggningen räknas på ordinarie antal platser. Därutöver fanns följande extraplatser år 2010: Planeringshemmet för män hade 6 (enligt avtal) och ytterligare 2 platser som endast socialjouren kunde "öppna". H-huset på Skarpnäcksgården hade 25 platser för män som endast socialjouren kunde "öppna". Hvilan hade 3 platser för kvinnor.

Kommentar

Samtliga akutboenden för män, utom Frälsningsarmén, hade en genomsnittlig beläggning på över 100 % för år 2010. Den genomsnittliga beläggningen för de olika akutboendena för kvinnor varierade mellan 74 % och 107 %, med ett medelvärde på 95 %. Parplatserna utnyttjades till 29 %. Beläggningen totalt sett minskade från 102 % år 2009 till 101 % år 2010.

Tidigare års genomsnittliga beläggning:

År 2003	94 %	År 2004	93 %
År 2005	92 %	År 2006	90 %
År 2007	96 %	År 2008	105 %
År 2009	102 %	År 2010	101 %

Tidigare års totala antal loginätter:

År 2003	62 204	År 2004	61 461
År 2005	60 828	År 2006	56 427
År 2007	60 056	År 2008	65 589
År 2009	63 396	År 2010	62 829

Beläggning fördelat på stadsdelsförvaltning m.fl.

I tabellen nedan visas tillhörighet, dvs. var de boende hör hemma.

Varifrån	2010	2009	2008
Stadsdelsförvaltning	65,9 %	63,6 %	67,3 %
Enheten f hemlösa	30,2 %	32,7 %	29,4 %
Totalt staden	96,1 %	96,3 %	96,7 %
Stockholms län (utom Stockholm)	3,4 %	3 %	2,3 %
Övriga Sverige	0,2 %	0,2 %	0,3 %
Andra länder	0,1 %	0,2 %	0,1 %

Okänd/inte angivet	0,2 %	0,3 %	0,6 %

Av stadsdelsförvaltningarna härrörde flest nätter till:

Södermalm	5 494 nätter
Enskede-Årsta-Vantör	4 989 nätter
Hässelby-Vällingby	3 703 nätter
Hägersten-Liljeholmen	3 337 nätter

Av länets kommuner härrörde flest nätter till:

Huddinge	322 nätter
Botkyrka	292 nätter
Sollentuna	230 nätter
Haninge	174 nätter

Kommentar

Den helt avgörande delen, 96,1 % av nätterna rörde hemlösa som tillhör Stockholms stad. Nätter rörande personer hemmahörande i Stockholms län utgjorde 3,4 %. Sporadiskt kom även personer hemmahörande på andra orter i landet, 0,2 %, och personer från andra länder, 0,1 %. För 0,2 % var tillhörigheten inte angiven.

Andelen tillhörande staden har minskat något sedan 2009 och 2008, även Enheten för hemlösas andel har minskat sedan 2009. Andelen tillhörande länets kommuner har ökat något sedan 2009.

Direktintag

Direktintag innebär att en hemlös själv söker upp ett akutboende utan att ha ett biståndsbeslut från stadsdelsförvaltning eller från Enheten för hemlösa. Denna möjlighet har funnits sedan 2002. Samtliga akutboenden har direktintag utom Skarpnäcksgårdens H-hus.

Sedan hemlöshetsjourens införande i november 2008 har direktintagen minskat kraftigt. Under november 2008 var det 1 207 direktintag. En markant förändring skedde redan i februari 2009 då direktintagen hade gått ned till 657. Detta trendbrott har hållit i sig sedan dess, dock med smärre upp- och nedgångar. Fram till projektslutet i början av hösten 2010 hade direktintagen minskat med 70 % sedan starten, och var då 4-500 biståndsbeslut per månad. En minskning med 50 % var ett av målen med hemlöshetsjouren, ett mål som med råge har uppnåtts. Under

året har fler och fler av de tidigare s.k. direktintagarna blivit länkade till ordinarie socialtjänst så att en individuell planering ska kunna påbörjas eller startas om.

Antalet gäster

Tabellen nedan visar antalet individer inkl antal/andel kvinnor sedan 2002.

År	Antal individer	Antal kvinnor	Andel kvinnor
2002	2 605	465	18 %
2003	2 449	439	18 %
2004	2 309	401	17 %
2005	2 381	444	18 %
2006	1 997	415	21 %
2007*	-	-	-
2008	2 106	435	21 %
2009	1 952	359	18 %
2010	1 920	362	18 %

Kommentar

Antalet unika individer under året var 1 920, varav 362 var kvinnor (18 %). Vid en jämförelse med åren 2002-2009 är antalet individer 2010 det lägsta antal individer som hittills uppnåtts. En förklaring till minskningen av antal individer är i hög grad det arbete som hemlöshetsjouren har utfört. Fler och fler akut hemlösa har blivit aktualiserade på sin stadsdelsförvaltning eller på Enheten för hemlösa och en individuell planering har kunnat påbörjas eller startas om.

Ålder

Tabellen nedan visar andelen personer (av samtliga) uppdelat i femårsklasser.

Ålder	Antal	%
65 -	89	4,6 %
60-64	173	9 %
55-59	258	13,4 %
50-54	265	13,8 %
45-49	321	16,8 %
40-44	234	12,2 %
35-39	188	9,8 %
30-34	177	9,2 %
25-29	121	6,3 %

20-24	92	4,8 %
-19	2	0,1 %
TOTALT	1 920	100 %

Kommentar

Andelen unga vuxna upp till 25 år som bor på akutboenden har ökat något, från 4,5 % år 2009 till 4,9 % år 2010. År 2010 var det 94 personer i denna grupp. Akutboenden tar emot unga vuxna från 20 år. Mycket sällan kan någon enstaka 19-åring tas in en eller två nätter, i väntan på att en bättre lösning.

Andelen äldre från 65 år som bor på akutboende har ökat något, från 4,2 % år 2009 till 4,6 % år 2010. År 2010 var det 89 personer i denna grupp. De allra äldsta från 75 år och uppåt var sex till antalet under 2010.

Unga vuxna upp till 25 år

Tabellen visar antalet unga vuxna (och andel) sedan 2002.

År	Antal	%
2002	95	3,5 %
2003	78	3,2 %
2004	70	3,2 %
2005	79	3 %
2006	106	5,5 %
2007	<i>Saknas uppgift</i>	6 % (juni-dec)
2008	114	6 %
2009	89	4,5 %
2010	94	4,9 %

Kommentar

Sedan förvaltningen startade projekt ”Unga vuxna på härbärge” våren 2008 har antalet unga på härbärge/akutboende minskat. Detta projekt var ettårigt och avslutades våren 2009. Ur erfarenheterna från det första projektet bestämde förvaltningen att söka medel för ett nytt projekt, ”Unga vuxna i hemlöshet”, där målgruppen skulle vara unga hemlösa upp till 25 år som även bodde i andra boendeformer än på akutboende. Projektmedel beviljades och sedan mars 2010 pågår ett särskilt arbete med att finna bättre och mer stadigvarande boendelösningar för unga hemlösa. Projektet är tvåårigt.

Långligggare

Med långligggare avses personer som under en månad varit mer än 14 nätter på akutboende. Många av dessa har även varit långligggare under flera månader. I tabellen nedan framgår hur många, män respektive kvinnor, som varit långligggare, uppdelat på hur många månader de bott. Ett exempel: fem personer har varit långligggare varje månad under hela året.

Antal månader	Totalt antal individer
1	236
2	147
3	86
4	55
5	31
6	22
7	19
8	10
9	6
10	7
11	5
12	5

Kommentar

Antalet individer som var långligggare under året var 629 och står för 33 % av samtliga individer (dvs. 1 920). Motsvarande antal år 2009 var 644 individer som också stod för 33 % av det totala antalet. 2010 var de som var långligggare sex månader eller mer 74 till antalet. Motsvarande antal för 2009 var 81 individer.

Antalet långligggare har växlat något över åren men har oftast varit mellan 600 och 700. Däremot har antalet långligggare som gått på direktintag minskat mellan år 2008 och 2010. En förklaring är att hemlöshetsjouren stärkt samarbetet med stadsdelsförvaltningarna vilket har lett till att en individuell planering har återupptagits för fler långligggare.

Staden hade fram till hösten 2010 ett härbärgesteam där både socialsekreterare och sjuksköterskor med psykiatrisk kompetens arbetade tillsammans för att finna bättre och mer varaktiga och passande boendeformer för långligggarna. Teamet är nedlagt men liknande former för samarbete sker sedan november 2010 på Pelarbacken.